حفاظت کوه‌ها، ضامن ماندگاری بشر

حفاظت از کوهستان، به خاطر تضمین برقراری آبخیزها و بقای حیات‌وحش و حفظ زیبایی باشکوه این تفرجگاه‌های بی‌مانند، وظیفه‌ی سازمان‌های دولتی و تک‌تک استفاده‌کنندگان از کوه، به ویژه کوه‌نوردان است.

ارزش کوه‌ها

سرچشمه‌ی همه‌ی رودهای بزرگ، و منشأ نیمی از آب‌های شیرین جهان، کوهستان است.

کوه‌ها، زیستگاه گونه‌های بی‌شمار گیاهی و جانوری، خاستگاه بخش مهمی از ثروت(تنوع) زیستی، و پناهگاه بسیاری از گونه‌هایی هستند که در دشت‌ها نابود شده‌اند.

کوه‌ها، بزرگترین گردشگاه‌ها و ورزشگاه‌ها هستند و با داشتن چشم‌اندازی باشکوه و هوای پاک، امکان پیاده‌روی و ورزش در یک محیط دل انگیز را فراهم کرده‌اند.

چند عامل اصلی تخریب در کوهستان

چرای دام، ساخت‌وساز، معدن‌کاوی، جاده‌سازی، گردشگری ناسالم، چیدن گل‌ها و گیاهان، انباشت زباله و...

حفاظت کوهستان، مسئله‌ی کوه‌نوردان

اگرچه ممکن است یک کوه‌نورد طبیعت‌دوست نقشی در ایجاد و تشدید بسیاری از عوامل تخریب کوهستان نداشته باشد، اما چون انگیزه‌ی اصلی کوه‌نورد برای رفتن به کوه، بهره‌مندی از محیط طبیعی است، خود را برای حفظ محیط کوهستان و کاهش عوامل مخرب مسئول می‌داند.

عکس از: امیدوری

طبیعت را باید پاکیزه، آرام و با عظمت نگه‌داریم. فقط کوه‌های وحشی چیزی برای گفتن دارند، اگر جاده‌ها و خط‌های بالابر در همه جا باشد، طبیعت و زیبایی از دست رفته است.

راینهولد مسنر (نخستین صعود کننده ۱۴ قله بالای ۸۰۰۰ متر)

وظیفه‌ی شهروندان و کوه‌نوردان در حفظ محیط‌زیست

۱. احساس مسئولیت در قبال فرزندانمان تا در آینده بتوانند همچون ما از طبیعت بهره ببرند.

۲. برنامه‌های کوه‌نوردی پرجمعیت که فشار ناگهانی زیادی بر طبیعت وارد می‌سازد، اجرا نکنیم.

۳. در هنگام کوه‌نوردی، چونان یک محیط‌بان مسئول، مراقب تخلف‌ها و آسیب‌رسانی‌های احتمالی دیگران باشیم، بیشتر کسانی که اشتباه کوچکی مرتکب می‌شوند، با یک تذکر محترمانه قانع می‌شوند.

۴. از فعالیت‌های مخرب محیط‌های کوهستانی گزارش تهیه و برای انعکاس آنها در رسانه‌ها و اطلاع‌رسانی به سازمان‌های مسئول اقدام کنیم.

۵. به جای درخواست از مسئولان برای ایجاد تسهیلات کوه‌نوردی در دل طبیعت (مانند پناهگاه)، خواستار ساخت خانه‌ی کوه‌نورد در شهر یا روستا به منظور برگزاری نشست‌ها و تاسیس کتابخانه و مرکز اطلاعات کوه‌نوردی شویم، یا به جای حمایت از پناهگاه‌سازی، خواستار ایجاد مجتمع‌های کوهستانی در مبادی مسیرها و دامنه‌ی کوهستان شویم.

۶. در سازمان‌های غیردولتی (NGOهای) طرفدار محیط‌زیست عضو شویم و در برنامه‌هایی مانند روز پاک‌سازی کوهستان، روزجهانی کوهستان، روز جهانی زمین پاک، روز ملی دماوند و ... مشارکت کنیم.

۷. کنترل رشد جمعیت، به عنوان عامل اساسی در حفظ محیط‌زیست و ارتقای کیفیت زندگی است.

۸. مشارکت در اداره‌ی امور مربوط به محیط‌زیست و رعایت اصول طبیعت‌گردی پاک را ترویج کنیم.

کوه‌پیمایی مسئولانه و سازگار با محیط‌زیست را ترویج کنیم.

اصول طبیعت گردی پاک

۱. زباله‌های‌مان را در محیط رها نکنیم، همیشه کیسه همراه ببریم و همه‌ی زباله‌های تجزیه‌شدنی و تجزیه‌نشدنی را به شهر برسانیم؛

۲. پرهیز از کندن گل‌ها و گیاهان و شکستن شاخه‌های درختان؛

۳. پرهیز از نزدیک‌شدن به آشیانه‌ی جانوران و آسیب رساندن به آنها؛

۴. خودداری از افروختن آتش (استفاده از آتش با رعایت اصول و فقط در موارد اضطراری)؛

۵. راهپیمایی در مسیرهای پاکوب و پرهیز از پیمودن دامنه‌های بکر و رویشگاه گیاهان؛

۶. برپایی کمپ با کم‌ترین آسیب به پوشش گیاهی؛

۷. اجتناب از دفع ادرار و مدفوع در رودها و نزدیکی چشمه‌ها و جویبار و نقاط پرتردد؛

۸. پرهیز از ایجاد سر و صدا در محیط آرام کوهستان.

عکس از: امیدوری

در کوهستان، گل‌ها و گیاهان را بگذارید در جای خود باقی بمانند، سبزتر و زیباتر بشوند و رشد کنند. زندگی آن‌ها نیز مانند زندگی شما، با ارزش است.

استاد جلیل کتیبه‌ای (از پیشگامان کوه نوردی در ایران)

... ردی به جا نگذاریم !

زباله‌ها:

مواد زائد تجزیه‌نشدنی (فلز، شیشه و پلاستیک) در کوهستان باقی می‌مانند و به محیط‌زیست آسیب می‌رسانند. تنها راه‌حل، حمل مواد زائد به شهر است. زباله‌ها را در سطل‌های مسیر، کافه‌ها یا پایین‌دست رها نکنیم.

زباله‌های تجزیه‌شدنی مانند پس‌مانده‌های غذایی، پوست میوه‌ها و کاغذ نیز برای تجزیه کامل به زمان طولانی (حتی یک سال) نیاز دارند. ریخت و پاش آنها در طبیعت چشم‌انداز زشتی ایجاد می‌کند و موجب آلودگی محیط می‌شود.

مسیرهای رفت‌وآمد: از راه‌های پاکوب عبور کنیم؛ گذر از مسیرهای میان بر و جدید، سبب از میان رفتن پوشش گیاهی و فرسایش خاک می‌شود.

خودداری از آسیب رساندن به گیاهان: از چیدن گل‌ها، گیاهان و شکستن شاخه‌ی درختان پرهیز کنیم.

خودداری از آسیب رساندن به جانوران: طبیعت، خانه‌ی جانوران گوناگون است؛ ما به این خانه وارد شده‌ایم و نباید باعث آزار ساکنان آن شویم. از نزدیک‌شدن به آشیانه‌ی جانوران و آسیب‌رساندن به آنها خودداری کنیم.

برپایی آتش: در حفظ درختان بکوشیم و هیچ‌گاه با شاخه‌ی درختان و بوته‌های زنده آتش روشن نکنیم و تا جایی که امکان دارد، از برپایی آتش خودداری کنیم. در صورت نیاز، از اجاق‌های گازی، الکلی یا بنزینی استفاده کنیم.

درصورت ضرورت برای برپایی آتش حتماً در حجم کم و در محل‌های مشخص شده اقدام به برپایی آن بکنیم تا از تخریب خاک و گسترش آتش جلوگیری نماییم.

قبل از ترک محل، آتش را کاملا خاموش کنیم و روی آن خاک بریزیم.

مطالعه کتاب‌ها، مقالات، جستجو در اینترنت و مشورت یا اجرای برنامه با افراد باتجربه برای کسب دانش و مهارت سودمند است.

درصورت علاقه بیشتر، می‌توانید دانش و مهارت را با شرکت در دوره‌های آموزشی گروه‌ها و باشگاه‌های کوه‌نوردی یا هیئت کوه‌نوردی و صعودهای ورزشی استان تهران کسب کنید.

در صورت نیاز به امداد و نجات با شماره ۱۲۵ تماس بگیرید.

تألیف: عباس محمدی ویراستاری: ا. منصوری

مجموعه بروشورهای

«آموزش همگانی کوه‌پیمایی ایمن در ارتفاعات شمال تهران»

پروژه «آموزش همگانی کوه‌پیمایی ایمن در ارتفاعات شمال تهران» که به اهتمام سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران و با همکاری هیئت کوه‌نوردی و صعودهای ورزشی استان تهران اجرا می‌گردد، بخشی از طرح «امداد کوهستان» مصوبه شورای اسلامی شهر تهران است.

در این پروژه، ۱۵ ایستگاه در فصل سرما و ۵ ایستگاه در فصل گرما، در ۵ مسیر اصلی کوه‌پیمایی ارتفاعات شمال تهران برپا می‌شود. در این ایستگاه‌ها کوه‌نوردان آموزش دیده، زیر نظر مربیان مجرب کوه‌نوردی با مدیریت هیئت کوه‌نوردی و صعودهای ورزشی استان تهران، اقدام به راهنمایی شهروندان عزیز و ترویج کوه‌نوردی ایمن می‌نمایند. شما می‌توانید در این ایستگاه‌ها ضمن دریافت بروشورهای آموزش همگانی از راهنمایی این نیروها برخوردار شوید.

همکاری شما با نیروهای یاد شده، تضمین کننده اجرای برنامه‌ای سالم، ایمن و مفرح در کوهستان شمال تهران است.

هرگونه پیشنهاد و نظر ارزشمند خود را با ما در میان بگذارید.

سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران

تلفن: ۴۴۲۴۴۰۴۰ www.tdmmo.ir

هیئت کوه‌نوردی و صعودهای ورزشی استان تهران

تلفن: ۳-۷۷۸۴۵۵۵۲ www.tehranclimb.ir

برای دریافت نسخه الکترونیکی مجموعه بروشورهای «آموزش همگانی کوه‌پیمایی ایمن» به وب سایت‌های بالا مراجعه کنید.

سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران

هیئت کوه نوردی و صعودهای ورزشی استان تهران

حفاظت از محیط کوهستان

عکس‌ها از گلریز فرمانی

کوهستان پاک و ایمن